A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2004. október 7.*

A C-153/01. sz. ügyben,

az EK 230. cikk alapján részleges megsemmisítés iránt

a Bírósághoz 2001. április 9-én

a **Spanyol Királyság** (képviseli: S. Ortiz Vaamonde, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: S. Pardo Quintillán, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: spanyol.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

Tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen és F. Macken (előadó) bírák,

főtanácsnok: P. Léger,
hivatalvezető: R. Grass,

figyelembe véve a felek által előterjesztett észrevételeket,

a főtanácsnok indítványának a 2004. május 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Spanyol Királyság keresetlevelében a tagállamok által az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) Garanciarészlege terhére végrehajtott egyes kiadásoknak a közösségi finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2001. február 5-i 2001/137/EK bizottsági határozat (HL L 50., 9. o., a továbbiakban: a megtámadott határozat) részleges megsemmisítését kérte a reá vonatkozó részében.

Jogi háttér

Az EMOGA terhére elszámolt kiadások finanszírozása

2 Az 1995. május 22-i 1287/95 tanácsi rendelettel (HL L 125., 1. o.) módosított, a közös agrárpolitika finanszírozásáról szóló, 1970. április 21-i 729/70/EGK tanácsi rendelet (HL L 94., 13. o., a továbbiakban: 729/70 rendelet) 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 3. cikkének (1) bekezdése szerint az EMOGA Garanciarészlege finanszírozza a közösségi előírásoknak megfelelően a mezőgazdasági piacok közös szervezése keretében végrehajtott, a mezőgazdasági piacok szabályozására irányuló beavatkozásokat.

3 A 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében:

„A Bizottság [...]

[...]

c) határoz a kiadásoknak a 2. és 3. cikk szerinti közösségi finanszírozásból való kizárásáról, amennyiben azokat nem a közösségi előírásoknak megfelelően hajtották végre.

Minden, a finanszírozás megtagadásáról szóló határozat meghozatalát megelőzően a Bizottság ellenőrzéseinek eredményei, valamint az érintett tagállam válaszai írásbeli egyeztetés tárgyát képezik, amelynek során a felek törekednek a következményekben való megállapodásra.

Megállapodás hiányában a tagállam négy hónapos határidőn belül az álláspontok egyeztetésére irányuló eljárást kezdeményezhet, amelynek eredményét a Bizottsággal közlendő, és ez utóbbi által a finanszírozás megtagadása tárgyában való határozathozatalt megelőzően megvizsgálandó jelentésbe kell foglalni.

A Bizottság a finanszírozásból kizárandó összeget különösen a megállapított szabálytalanság jelentősége alapján határozza meg. A Bizottság ennek során figyelembe veszi a jogsértés természetét és súlyát, valamint a Közösségnek okozott pénzügyi veszteség mértékét.

Nem tagadható meg a Bizottság által az ellenőrzések eredményéről a tagállamnak címzett írásbeli értesítéstől számított huszonnégy hónapnál régebben végrehajtott kiadás finanszírozása. [...] [nem hivatalos fordítás]"

4 A 729/70 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„A tagállamok a nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy:

— meggyőződjenek az Alap által finanszírozott műveletek valódiságáról és szabályszerűségéről,

— megelőzzék és üldözzék a szabálytalanságokat,

— visszaszerezzék a szabálytalanságok vagy gondatlanság miatt elvesztett összegeket [nem hivatalos fordítás]."

5 Ugyanezen rendelet 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdéséből következik, hogy amennyiben nem sikerül teljes egészében visszaszerezni az összeget, a tagállamok hatóságainak vagy szerveinek felróható szabálytalanság vagy gondatlanság pénzügyi következményeit nem a Közösség viseli.

6 A 729/70 rendelet 9. cikke szerint a Bizottság meghatározott intézkedéseket tehet, amelyek a tagállamok által szolgáltatott információ és dokumentumok ellenőrzéséhez és kiegészítéséhez szükségesek. Így helyszíni ellenőrzést végezhet, a Bizottság ellenőrzések lefolytatásával megbízott tisztviselői betekinthetnek az EMOGA által finanszírozott kiadásokkal kapcsolatos könyvekbe és minden egyéb iratba.

7 A 729/70/EGK tanácsi rendeletnek az EMOGA Garanciarészlege számlaelszámolási eljárása tekintetében történő alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1995. július 7-i 1663/95/EK bizottsági rendelet (HL L 158., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 18. kötet, 31. o.) határozza meg többek között a Bizottság előtt az érintett tagállamok kizárólagos képviselőjeként eljáró koordinációs testület kötelezettségeit. E testületek kötelesek az összes szükséges számviteli adatot a Bizottság rendelkezésére bocsátani olyan módon, hogy annak szervezeti egységei elvégezhessék a szükséges ellenőrzéseket.

8 Az 1663/95 rendelet melléklete határozza meg a támogatás iránti kérelmek elfogadhatóságának és a vonatkozó kifizetések közösségi szabályozással való összhangjának hatékony ellenőrzése érdekében a tagállamok kifizető ügynökségei által követendő adminisztratív és számviteli előírásokat.

9 E rendelet 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„Amennyiben valamely vizsgálat hatására a Bizottság úgy értékeli, hogy egy felmerült kiadás nem felelt meg a közösségi szabályoknak, tájékoztatja az érintett tagállamot a megállapításairól, a jövőbeli megfelelőség érdekében meghozandó korrekciós intézkedésekről, valamint a 729/70/EGK rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján általa kizárásra javasolható kiadás becsült összegéről. A tájékoztatásban hivatkozni kell erre a rendeletre. [...]"

10 Az 1997. december 23-i VI/5330/97. sz. bizottsági irat (továbbiakban: VI/5330/97. sz. irat) tartalmazza azon iránymutatásokat, amelyeket a Bizottság az EMOGA elszámolási eljárása keretében a pénzügyi korrekciók alkalmazása során követni törekszik. Ezen iránymutatások szerint abban az esetben, ha a szabálytalan kifizetések tényleges mértéke nem állapítható meg, és ennek következtében nem állapítható meg a Közösség pénzügyi veszteségeinek összege sem, a Bizottság átalánykorrekciót alkalmaz, amelynek általános mértéke a fenyegető veszteségek nagyságától függően a bejelentett kiadások 2%-a, 5%-a, 10%-a vagy 25%-a.

11 Mint ahogy az a fenti iratból is következik, ezek az iránymutatások az ellenőrzés következő két típusát különböztetik meg:

— „A kulcsellenőrzések az érdemi elemek, különösen a kérelem céljának valósága, a mennyiség és a minőségi feltételek — ideértve a határidők betartását —, a terméssel kapcsolatos követelmények, stb. tárgyi és adminisztratív ellenőrzése. Az ilyen ellenőrzéseket a helyszínen kell elvégezni a független forrásokból, úgymint a telekkönyvi nyilvántartásokból származó információkkal való összevetés útján [nem hivatalos fordítás]."

— „A másodlagos ellenőrzések a kérelmek megfelelő kezeléséhez szükséges adminisztratív intézkedések, úgymint a benyújtási határidők megtartásának ellenőrzése, az ugyanazon célra irányuló kettős kérelmek azonosítása, a kockázatfelmérés, a szankciók alkalmazása és az eljárások megfelelő felügyelete [nem hivatalos fordítás]."

12 Ezzel kapcsolatban a VI/5330/97. sz. irat második melléklete így rendelkezik:

„Amennyiben egy vagy több kulcsellenőrzést nem végeztek el, illetve azokat olyan rosszul vagy ritkán végezték el, hogy alkalmatlanok voltak a kérelmek elfogadhatóságának megállapítására vagy a szabálytalanságok megelőzésére, 10%-os mértékű korrekciót kell alkalmazni, mivel ésszerűen feltételezhető, hogy komoly veszélye állt fenn annak, hogy az EMOGA súlyos veszteségeket szenved.

Amennyiben minden kulcsellenőrzést elvégeztek, de nem a rendeletek által előírt számban, gyakorisággal vagy szigorral, 5%-os mértékű korrekciót kell alkalmazni, mivel ésszerűen feltételezhető, hogy ezek az ellenőrzések nem garantálták elvárt mértékben a kérelmek szabályosságát, és jelentős kockázata volt annak, hogy az EMOGA veszteségeket szenved.

Amennyiben a tagállam megfelelően végzi el a kulcsellenőrzéseket, de teljes mértékben elmulaszt egy vagy több másodlagos ellenőrzést, 2%-os korrekciót kell alkalmazni, tekintettel annak kisebb mértékű kockázatára, hogy az EMOGA veszteségeket szenved, valamint a jogsértés kisebb súlyára.

[...]

Mindazonáltal, ha az ellenőrzési rendszer alkalmazására egyáltalán nem kerül sor, vagy az súlyosan hiányos, valamint nagyon gyakori szabálytalanságokra és a szabálytalan vagy csalárd gyakorlattal szembeni fellépés során tanúsított gondatlanságra utaló adatok merülnek fel, 25%-os korrekciót kell alkalmazni, mivel ésszerűen feltételezhető, hogy az elfogadhatatlan kérelmek büntetlen előterjesztésének lehetősége azt eredményezi, hogy az EMOGA nagyon súlyos veszteségeket szenved [nem hivatalos fordítás]."

Az olívaolaj-termelő ágazat

13 Tekintettel a Közösség olajbogyó-termesztési és olívaolaj-termelési potenciáljának meghatározásához szükséges információk megszerzésére és ez utóbbi közösségi támogatási rendszere működésének javítására, a Tanács elfogadta az olaj- és zsírágazatban egyes rendeletek Spanyolország és Portugália csatlakozása következtében szükségessé vált módosításáról szóló, 1985. december 20-i 3788/85/EGK tanácsi rendelettel (HL L 367., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 6. kötet, 283. o.) módosított, az olívaolaj-termelő tagállamokban az olajfakataszter létrehozásáról szóló, 1975. január 21-i 154/75/EGK rendeletet (HL L 19., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 2. kötet, 64. o., továbbiakban: 154/75 rendelet).

14 A 154/75 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az olívaolaj-termelő tagállamok olajfakatasztert hoznak létre, amely kiterjed a területükön található összes olajbogyó-termesztő gazdaságra.

15 E rendelet 1. cikkének (2) bekezdése harmadik albekezdésének második sora Spanyolországban az olajfakataszter létrehozására 1988. november 1-jei határidőt állapított meg.

16 A Tanács emellett elfogadta az olívaolaj termelésére nyújtott támogatásra és az olívaolaj termelői szervezeteinek támogatására vonatkozó általános szabályok megállapításáról szóló, 1984. július 17-i 2261/84/EGK tanácsi rendeletet (HL L 208., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 6. kötet, 94. o.). E rendelet 16. cikkének (1) bekezdése pontosítja, hogy az egyes termelő tagállamok az olajbogyó-termelési adatokról állandó, e rendelkezésben meghatározott különböző adatokat tartalmazó számítógépes adattárat hoznak létre és vezetnek naprakészen.

17 Az 1989. január 17-i 98/89/EGK bizottsági rendelettel (HL L 14., 14. o.) módosított, az olívaolaj termelésre nyújtott támogatás rendszerének részletes szabályairól szóló, 1984. október 31-i 3061/84/EGK bizottsági rendelet (HL L 288., 52. o., a továbbiakban: 3061/84 rendelet) 11. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok kötelesek adattáraikat kiegészíteni az olajfakataszterben szereplő adatbázisokkal, amint azok rendelkezésre állnak.

18 A 3061/84 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése elrendeli, hogy az adattárat 1990. október 31-ig kell létrehozni.

Az olívaolaj-fogyasztási ágazat

19 Az 1987. november 17-i 3461/87/EGK tanácsi rendelettel (HL L 329., 1. o.) módosított, 1978. december 19-i 3089/78/EGK tanácsi rendelet (HL L 369., 12. o., a továbbiakban: 3089/78 rendelet) határozza meg az olívaolaj-fogyasztás támogatásának általános szabályait. Ennek 4. cikke szerint a Közösségen belül az e rendeletben előírt feltételeknek megfelelően előállított olívaolajra nyújtható támogatás.

20 A 3089/78 rendelet 7. cikkének első bekezdése szerint a tagállamok olyan ellenőrzési rendszert hoznak létre, amely biztosítja, hogy a támogatni kívánt termék megfelel a támogatási feltételeknek.

21 Az 1985. szeptember 24-i 2677/85/EGK bizottsági rendelet (HL L 254., 5. o.) határozza meg az olívaolaj-fogyasztás támogatásának részletes szabályait. Ezen, az 1991. március 8-i 571/91/EGK bizottsági rendelettel (HL L 63., 19. o.) módosított rendelet (a továbbiakban: 2677/85 rendelet) 12. cikke tartalmazza a helyszíni ellenőrzések szabályait. E cikk (1) bekezdésének első albekezdése szerint a 3089/78 rendelet 7. cikkében meghatározott ellenőrzés érdekében a tagállamok gondoskodnak valamennyi akkreditált vállalkozás megfelelőségének ellenőrzéséről.

22 A 2677/85 rendelet 12. cikkének (6) bekezdése előírja, hogy amennyiben az illetékes hatóság határozatban megállapítja, hogy a támogatási kérelem nagyobb mennyiségre vonatkozik, mint amely tekintetében elismerték a támogatásra való jogosultságot, a tagállam az egyéb szankciók alkalmazásától függetlenül haladéktalanul visszavonja az engedélyt.

A tej- és tejtermékágazat

23 Az 1992. december 28-i 3950/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 405., 1. o.) 1. cikke kiegészítő illetéket vezetett be a tej- és tejtermékágazatban:

„Az 1993. április 1-jével kezdődő újabb hét egymást követő tizenkét hónapos időszakban a tehéntej-termelők kiegészítő illetéket kötelesek fizetni az általuk termelt mindazon tej és tejjel egyenértékű termék azon mennyisége után, amelyet

felvásárlónak szállítanak vagy közvetlen fogyasztás céljára értékesítenek az adott tizenkét hónapos időszak alatt a később meghatározásra kerülő mennyiségen felül.

Az illeték a tej irányárának 115%-a [nem hivatalos fordítás]."

24 A 3950/92 rendelet 2. cikkének (1)–(3) bekezdése szerint:

„(1) Az illeték az adott tizenkét hónapos időszak alatt értékesített tej vagy tejjel egyenértékű termék mindazon mennyisége után fizetendő, amelyet a 3. cikkben említett, idevonatkozó mennyiségen felül értékesítenek. Az illetéket meg kell osztani azon termelők között, akik a túltermeléshez hozzájárulnak.

A tagállam döntésének megfelelően kell megállapítani, hogy a termelők milyen mértékben járulnak hozzá a megfizetendő illetékhez miután a fel nem használt referenciamennyiségeket esetlegesen újra elosztották, vagy a felvásárló szintjén annak függvényében, hogy milyen mértékű volt a túltermelés a fel nem használt referenciamennyiségnek az egyes termelőkre jutó egyéni referenciamennyiségek arányában történő újrafelosztását követően, vagy országos szinten annak fényében, hogy milyen mértékű volt a túltermelés az egyes egyéni termelőkre jutó referenciamennyiségek tekintetében.

(2) Ami a szállítást illeti, meghatározott időpont előtt és a később megállapításra kerülő részletes szabályokkal összhangban, a fizetendő összeget az illetékért felelős felvásárlónak kell megfizetnie a tagállam illetékes hatóságának, amelyet aztán levon az illetékkel tartozó termelőnek fizetett tej árából, vagy ennek elmulasztása esetén bármely egyéb megfelelő módon beszed.

[...]

(3) A közvetlen értékesítés esetében a termelő köteles — a később megállapításra kerülő szabályokkal összhangban — a fizetendő illetéket a tagállam illetékes hatóságának egy meghatározott időpont előtt megfizetni [nem hivatalos fordítás]."

25 Ugyanezen rendelet 10. cikke úgy rendelkezik, hogy:

„Az illeték a mezőgazdasági piacok stabilizálását szolgáló intervenciónak minősül, és azt a tejágazatban keletkező kiadások fedezésére kell fordítani [nem hivatalos fordítás]."

26 A tejre és tejtermékekre vonatkozó kiegészítő illeték alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1993. március 9-i 536/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 57., 12. o.) ötödik preambulumbekezdése értelmében:

„[...] a gyakorlat azt mutatja, hogy a termelés és a közvetlen értékesítés nyilvántartásainak továbbításában és az illeték kifizetésében tapasztalt jelentős késedelem megakadályozza a rendszer hatékony működését; [...] tanulva a múltból, levonva a szükséges következtetéseket, a tájékoztatás és a kifizetés határidejére szigorú követelményeket kell megállapítani, és azok elmulasztása esetén szankciókat kell alkalmazni [nem hivatalos fordítás]."

27 E rendelet 3. cikkének (4) bekezdése szerint:

„Az illetékfizetésre kötelezett felvásárló minden év szeptember 1-jét megelőzően köteles megfizetni az esedékes összeget az illetékes hatóságnak a tagállam által megállapított szabályokkal összhangban.

A fizetési határidő elmulasztása esetén az esedékes összeg a tagállam által meghatározott mértékű éves kamattal növekszik, amely a jogosulatlan kifizetés behajtása során alkalmazott kamat mértékénél nem lehet kisebb [nem hivatalos fordítás]."

28 Az 536/93 rendelet 5. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy:

„A tagállamok kötelesek megtenni minden szükséges kiegészítő intézkedést annak biztosítására, hogy a Közösségnek járó illetékek megfizetése határidőn belül megtörténjen.

Amennyiben a 2776/88/EGK bizottsági rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében említett iratokból, amelyeket a tagállamok havonta továbbítanak a Bizottsághoz, az derül ki, hogy ezt a határidőt nem tartották be, a Bizottság a mezőgazdasági kiadások könyvelése során az előleget az esedékes vagy a becsült összeg arányában csökkenti.

A 3. cikk (4) bekezdése és a 4. cikk (4) bekezdése alapján fizetendő kamatot a tagállamok a tejágazat kiadásaiból levonják [nem hivatalos fordítás]."

Szántóföldi növények és a rendkívüli területpihentetési kötelezettség elmulasztásának következményei

29 A szántóföldi növényekre és területpihentetésre alkalmazandó támogatási rendszert illetően az 1994. január 24-i 231/94/EK tanácsi rendelettel (HL L 30., 2. o.) módosított, az egyes szántóföldi növények termelőire vonatkozó támogatási

rendszer létrehozásáról szóló, 1992. június 30-i 1756/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 181., 12. o., továbbiakban: 1765/92 rendelet) 2. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szántóföldi növények közösségi termelői az e rendelet 2–13. cikkében meghatározott feltételek fennállása esetén kompenzáció kifizetését igényelhetik.

30 Az 1765/92 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint kompenzációs kifizetés teljesíthető az olyan terület után, amelyen szántóföldi növényeket termesztenek vagy amelyet pihentetnek, és mérete nem haladja meg a regionális bázisterületet.

31 Ugyanezen rendelkezés rögzíti, hogy a regionális bázisterület az adott régióban az 1989., 1990. és 1991. évek folyamán szántóföldi növényekkel bevetett vagy adott esetben valamely állami támogatási rendszernek megfelelően parlagon hagyott hektárok átlagos számában kerül megállapításra.

32 A regionális bázisterületet az egyes szántóföldi növények termelőire vonatkozó támogatási rendszer keretében alkalmazandó regionális bázisterület meghatározásáról és a 845/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 1994. május 11-i 1098/94/EGK bizottsági rendelet (HL L 121., 12. o.) melléklete tartalmazza. Ez a melléklet Spanyolország tekintetében meghatározza egyrészről a nem öntözött földeken („secano") valamennyi autonóm közösség regionális bázisterületét, másrészről nemzeti szinten az öntözött földeken („regadío") a regionális bázisterületet.

33 Az 1765/92 rendelet 2. cikke (5) bekezdésének második albekezdése végül úgy rendelkezik, hogy az általános szabályok szerint kompenzációs kifizetést kérő termelők kötelesek termőföldjük egy részét kompenzáció ellenében pihentetni.

34 Ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerint a regionális bázisterület esetében ezt a területpihentetési kötelezettséget a kérelemmel érintett szántóföldi növényekkel bevetett és parlagon hagyott terület arányában kell megállapítani.

35 E rendelet 7. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a vetésforgón alapuló területpihentetési kötelezettség mértéke az 1993/1994-es gazdasági évtől kezdve 15%.

36 Az 1765/92 rendelet 7. cikkének (7) bekezdése értelmében ugyanazon tagállamban a termelő átadhatja más termelőnek a területpihentetési kötelezettséget. Ebben az esetben a 7. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett arányszám 5 százalékponttal megemelkedik.

37 Az 1765/92/EGK tanácsi rendelet regionális bázisterületekkel való gazdálkodásra vonatkozó alkalmazásának részletes szabályairól szóló, 1993. október 18-i 2836/93 bizottsági rendelet (HL L 260., 3. o.) 1. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállam illetékes hatósága a regionális bázisterületek esetleges túllépésének megállapítása során figyelembe veszi egyrészről a megállapított regionális bázisterületet és másrészről azon területek összességét, amelyre az adott régió vonatkozásában a támogatást kérték.

38 Az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdésének az 1994/1995-ös gazdasági évre szóló kérelmekre alkalmazandó szövege az ilyen túllépések következményei tekintetében rögzítette, hogy:

„[...] amennyiben a szántóföldi növények termelőit támogató rendszeren belül meghaladja a regionális bázisterületet azon területek összege, amelyre támogatást kérnek, a szóban forgó régióban az alábbi intézkedéseket kell tenni:

— ugyanazon gazdasági éven belül arányosan csökkenteni kell termelőnként azon terület mértékét, amely az e címben megállapított összes támogatásra jogosít,

— a következő gazdasági évben az általános szabályok szerint támogatásban részesülő termelők kompenzáció nélkül rendkívüli területpihentetésre kötelesek. A rendkívüli területpihentetésre kötelezett terület arányának meg kell egyeznie a regionális bázisterület túllépésének arányával. Ez növeli a 7. cikk szerinti területpihentetési kötelezettséget.

Az előző albekezdés második franciabekezdésének megfelelően rendkívüli területpihentetéssel érintett területeket nem kell figyelembe venni a jelen bekezdés alkalmazása során [nem hivatalos fordítás]."

39 Az 1765/92 rendelet módosításáról szóló, 1997. július 22-i 1422/97/EK tanácsi rendelet (HL L 196., 18. o.) 1. cikke a 2. cikk (6) bekezdését kiegészíti az alábbiak szerint megfogalmazott harmadik albekezdéssel:

„Amennyiben azon gazdasági évben, amelynek során túllépést állapítottak meg, olyan kivételes időjárási viszonyok befolyásolták a termelést, amelyek a szokásoshoz képest nagyon alacsony hozamhoz vezettek, és így a kérdéses túllépést eredményezhették, a Bizottság, figyelemmel a költségvetési helyzetre, [...] részben vagy

egészben felmentést adhat a jelen bekezdés alapján alkalmazandó valamely vagy mindkét intézkedés alól az érintett régiók termelőinek [nem hivatalos fordítás]."

40 Az 1422/97 rendelet 2. cikkének második bekezdése szerint e módosítás az 1995/1996-os gazdasági évtől alkalmazandó.

41 Az 1995. május 12-én hatályba lépett, a Spanyolországban található bázisterületekkel való gazdálkodásra vonatkozó kiegészítő átmeneti intézkedésekről szóló, 1995. május 10-i 1040/95/EK bizottsági rendelet (HL L 106., 4. o.) 1. cikke úgy rendelkezik, hogy:

„Az 1994/1995-ös gazdasági év során az 1765/92/EGK rendelet 2. cikke (6) bekezdésének rendelkezései nem vonatkoznak a gabonafélékkel, fehérjenövényekkel, olajlennel bevetett területekre, e területek pihentetésére és az 1098/94/EK rendeletben említett spanyolországi Regadióra vonatkozó regionális bázisterületen nyilvántartásba vett önkéntes pihentetésre [nem hivatalos fordítás]."

A szántóföldi növények és az Andalúz Autonóm Közösség

42 Az egyes közösségi támogatási rendszerekre vonatkozó integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1992. december 23-i 3887/92/EGK bizottsági rendelet (HL L 391., 36. o.) hetedik preambulumbekezdése előírja, hogy:

„a közösségi támogatásokra vonatkozó rendelkezések betartását hatékonyan kell ellenőrizni [...] [nem hivatalos fordítás]"

43 Ugyanezen rendelet nyolcadik preambulumbekezdése értelmében meg kell határozni a helyszíni ellenőrzések során alkalmazott távérzékelés felhasználásának feltételeit, és rendelkezni kell azokról a helyszíni ellenőrzésekről, amelyeket kétség esetén kell elvégezni.

44 E rendelet 6. cikkének (1)–(5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy:

„(1) Az adminisztratív és helyszíni ellenőrzéseket oly módon kell elvégezni, hogy biztosítsák a támogatási feltételeknek való megfelelés hatékony igazolását.

(2) A 3508/92/EGK rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében említett adminisztratív ellenőrzés különösen a bejelentett parcellákra [...] vonatkozó keresztellenőrzéseket foglalja magában abból a célból, hogy elkerülhető legyen a támogatások indokolatlan kétszeres megadása ugyanabban a naptári évben.

(3) A helyszíni ellenőrzésnek legalább a kérelmek reprezentatív mintájára kell kiterjednie. E mintának legalább a következőket kell tartalmaznia:

[...]

— a »területalapú« támogatási kérelmek 5%-a; ugyanakkor tagállamonként a naptári évben 700 000 »területalapú« támogatási kérelem alatt ez a százalékos arány 3%-ra csökken.

Ha a helyszíni ellenőrzések egy adott régióval vagy valamely régió egy részével összefüggésben jelentős szabálytalanságokat tárnak fel, az illetékes hatóságok az adott évben kiegészítő ellenőrzéseket folytatnak le, és a következő évben az adott régióban vagy a régió adott részében növelik az ellenőrizendő termelők százalékos arányát.

(4) A helyszínen ellenőrzött termelőket az illetékes hatóság kockázatelemzés és a reprezentativitás követelményének megfelelően a benyújtott támogatási kérelmek alapján választja ki. A kockázatelemzés során a következőket kell figyelembe venni:

— a támogatási összeget,

— a parcellák számát és azt a területet [...], amelyre a támogatást kérték,

— az előző évhez képest történt változást,

— a korábbi évek ellenőrzésének eredményeit,

— a tagállamok által meghatározott egyéb tényezőket.

(5) A helyszíni ellenőrzéseket előzetes bejelentés nélkül kell végrehajtani, és ki kell terjedniük minden mezőgazdasági parcellára [...], amelyre támogatást kérnek.

Korlátozott előzetes értesítés azonban adható a feltétlenül szükséges időn belül, amely főszabályként nem haladhatja meg az ellenőrzést megelőző negyvennyolc órás időtartamot.

[...] [nem hivatalos fordítás]"

45 Végül a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy:

„Ha valamely tagállam a 6. cikk (3) bekezdésében említett minta egésze vagy része tekintetében távérzékelést alkalmaz, ennek során:

— el kell végeznie az ellenőrizendő parcellák növényi borítottságának és területének felmérése érdekében a képek vagy légi felvételek kiértékelését,

— a helyszínen kell ellenőrizni minden olyan kérelmet, amely esetében a felvételek kiértékelése az illetékes hatóságnak nem nyújt kielégítő bizonyítékot a nyilatkozat pontosságának megítélésére [nem hivatalos fordítás]."

A tényállás és az eljárás

46 A Bizottság 2000. október 16-i, az EMOGA Garanciarészlege 1996–1998. évi végső elszámolásának ellenőrzéséről szóló összefoglaló jelentése (továbbiakban: összefoglaló jelentés) foglalja össze a megtámadott határozatban említett műveletek szabálytalanságának indokait.

47 Először a Bizottság szervezeti egységei elsősorban az olívaolaj termeléshez nyújtott támogatásokat ellenőrizték Spanyolországban, 1998 decemberében Extremadurában, 1999 márciusában Castilla-La Manchában, valamint 1999 júniusában Madridban és Katalóniában. Ezek az ellenőrzések először az olajfakataszterben állapítottak meg jelentős hiányosságokat, ezt követően pedig azt, hogy az említett kataszter és a termelési nyilatkozatok közötti eltérések felszámolása messze nem megoldott és végül azt, hogy ez a kataszter nem volt működőképes mint ellenőrzési eszköz.

48 Másfelől, mivel a spanyol hatóságok 2000 januárjában fenntartották azon álláspontjukat, hogy az olajfakataszter és a számítógépes adattár a régiók többségében működőképes, a Bizottság szervezeti egységei ismételt ellenőrzést végeztek Andalúziában, amely a legjelentősebb termelőrégió, és az össztermelés 80%-át biztosítja.

49 Ez az ellenőrzés számos hibát tárt fel. Például a kiértékelt esetek több mint 50%-ában a termelési nyilatkozatokban szereplő parcellák közül legalább egy nem szerepelt az olajfakataszterben. Ezek az eredmények az 1999-es ellenőrzések esetében ennél is rosszabbak voltak. Megerősítést nyert, hogy a számítógépes adattár nem működött. Ilyen feltételek mellett a Bizottság 11 826 116 171 ESP összegű, az 1997-es és 1998-as gazdasági év bejelentett kiadásai 5%-ának megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmazott.

50 A Bizottság szervezeti egységei másodsorban az olívaolaj-fogyasztáshoz nyújtott támogatásokat ellenőrizték 1996. november 18-tól 22-ig, amelynek során a spanyol rendszer kifizetési és ellenőrzési, valamint ezen ágazat szankcionálási gyakorlatában hiányosságokat állapítottak meg. Következésképpen a Bizottság 832 182 856 ESP összegű, az 1996-os gazdasági év bejelentett kiadásai 10%-ának megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmazott.

51 Harmadsorban, ami a tej- és tejtermékágazatot illeti, a pénzügyi korrekciót a Bizottság által végzett azon ellenőrzés alapján javasolták, amely megállapította az 1995/1996-os gazdasági évben megállapított tejkvóta 136 262 218 literes túllépését Spanyolországban. Míg az e mennyiségnek megfelelő kiegészítő illeték összege 8 020 335 291 ESP, addig az EMOGA részére kifizetett teljes összeg 7 193 208 113 ESP volt, így a fizetendő egyenleg 827 127 178 ESP összegű volt. A Bizottság szerint a kiegészítő illeték késedelmes kifizetése miatt kamatot is kell fizetni. Mivel az 1996-os, 1997-es, 1998-as és 1999-es éves jelentések és a 2000-es (augusztusig tartó) havi jelentések után az EMOGA részére jóváírt kamatok összege 22 270 689 ESP, a Bizottság késedelmi kamatok címén 2 426 259 870 ESP összegű kiegészítő korrekciót alkalmazott.

52 Az iratok alapján negyedsorban megállapítható, hogy Spanyolországban az 1994/1995-ös gazdasági évben a szántóföldi növények tekintetében túllépték az 1098/94 rendeletben megállapított bázisterületet. Ez a túllépés a nem öntözött földeken három autonóm közösséget (Aragóniát, Castilla-Leonét, valamint Baszkföldet) és az öntözött földeken a nemzeti szinten megállapított regionális bázisterületet érintette. Ilyen túllépés esetén az 1765/92 rendelet 2. cikkének (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a következő gazdasági évben az általános szabályok szerint támogatásban részesülő termelők kompenzáció nélkül rendkívüli területpihentetésre kötelesek. Mivel a spanyol hatóságok az 1995/1996-os gazdasági évben nem tartották be ezen — kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetési kötelezettségre vonatkozó — rendelkezést, a Bizottság 27 823 775 209 ESP összegű pénzügyi korrekciót alkalmazott.

53 Végül az Andalúz Autonóm Közösség tekintetében a Bizottság a 3887/92 rendelet szántóföldi növények helyszíni ellenőrzéséről szóló 6. cikke alkalmazásának elmulasztása miatt alkalmazott pénzügyi korrekciót. Az 1995/1996-os gazdasági év tekintetében a Bizottság az 1765/92 rendelet értelmében a szántóföldi növények vonatkozásában bejelentett kiadások 5%-ának megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmazott, amit a fenti ellenőrzések végrehajtásának késedelmével indokolt. Az 1996/1997-es gazdasági év tekintetében a helyszínen ellenőrzött kérelmek 5%-ának megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmazott. Ezt a korrekciót az ellenőrzések egyes tartományokban tapasztalt állandó késedelmével, valamint a végső elszámolással megbízott szervezeti egységgel közösen végrehajtott ellenőrzések elégtelenségével indokolta. Másrészről a távérzékeléssel ellenőrzött kérelmek 2%-ának megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmazott. Ezt a korrekciót azzal indokolták, hogy bár a helyszíni ellenőrzések lényeges módszerét képező távérzékelés követelményeinek általában megfeleltek, ezeket az ellenőrzéseket késedelmesen folytatták le. Így összesen 2 668 866 704 ESP összegű átalánykorrekciót alkalmazott valamennyi fenti hiányosság tekintetében.

54 A Bizottság a megtámadott határozatában megtagadta a jelen ítélet 49–53. pontjában hivatkozott összegek közösségi finanszírozását, mivel azok nem állnak összhangban a közösségi joggal.

55 A Spanyol Királyság keresetében kérte a megtámadott határozat részbeni megsemmisítését vagy legalább azon részének módosítását, amelyben az a fenti pénzügyi korrekciókat írja elő vele szemben. Emellett kérte, hogy kötelezzék a Bizottságot a költségek viselésére.

56 A Bizottság kérte a kereset elutasítását és a Spanyol Királyság kötelezését a költségek viselésére.

Az olívaolaj termelésére nyújtott támogatásokra vonatkozó korrekcióról

A 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja negyedik albekezdésének megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

57 A spanyol kormány vitatja a Bizottság pénzügyi korrekcióját, amelyet a kifizetések és a termelők átlagos terméshozama kapcsán tapasztalt hiányosságok, valamint az olajfakataszter és a számítógépes adattárak útján végzett ellenőrzések hiánya alapján alkalmazott.

58 Érvelését elsősorban a C-130/99. sz., illetve a C-349/97. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyekben 2002. március 21-én (EBHT 2002., I-3005. o.) és 2003. május 8-án (EBHT 2003., I-3851. o.) hozott ítéleteket megelőző eljárásokban elfoglalt álláspontjára alapozza, amelyek az 1993-as, 1995-ös, illetve 1996-os gazdasági évekre vonatkoznak. Hozzáteszi, hogy az 1999. december 23-i 1972/1999. sz. királyi rendelet szerinti rendszer létrehozásával az olajfakataszter felállítását megvalósították.

59 Másodsorban azzal érvel, hogy a közösségi költségvetés nem szenvedett semmilyen veszteséget. Hangsúlyozza, hogy az érintett gazdasági években a Spanyolországban termelt olívaolaj mennyisége megegyezett a támogatott olaj mennyiségével vagy meghaladta azt.

60 A Bizottság állítása szerint az 1998-as, 1999-es és 2000-es ellenőrzései megerősítették, hogy nem működik sem az olajfakataszter, sem a számítógépes adattár. Fenntartja, hogy minden jogtalanul kifizetett támogatás szükségszerűen veszteséget okoz a közösségi költségvetésnek. Szerinte az olívaolaj termelésére nyújtott támogatást ellenőrző spanyol rendszer jelenlegi hiányosságai miatt nem biztosított, hogy valamennyi támogatás megítélésére jogszerűen került sor.

A Bíróság álláspontja

61 Először is úgy tűnik, hogy a Spanyol Királyság köteles lett volna arra, hogy egyrészről a 154/75 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése alapján az olajfakatasztert legkésőbb 1988. november 1-jéig, másrészről a 2261/84 és a 3061/84 rendeletek alapján az olajbogyó-termelési adatokat tartalmazó számítógépes adattárat 1990. október 31-ig létrehozza.

62 Márpedig az iratokból megállapítható, hogy a fentiek szerint előírt határidőt nem tartották be, hiszen a kérdéses olajfakataszter és számítógépes adattár az 1995-ös és 1996-os gazdasági években még mindig hiányos volt.

63 Ilyen körülmények között a Bizottság nem köteles az olajfakataszter és a számítógépes adattár hiányosságairól a jelen esetben érintett 1997-es és 1998-as gazdasági években azokhoz képest további bizonyítékokat előterjeszteni, amelyeket az 1995-ös és 1996-os gazdasági évek tekintetében feltárt (lásd a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet 137–139. pontjait). Az érintett tagállam köteles bizonyítani, hogy az említett gazdasági évek óta ténylegesen létrehozta az olajfakatasztert és a számítógépes adattárat (e tekintetben lásd a C-332/01. sz. Görögország kontra Bizottság ügyben 2004. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7699. o.] 61. pontját).

64 A jelen ügyben a Spanyol Királyság nem terjesztett elő ilyen bizonyítékot. Éppen ellenkezőleg, mint ahogy a Bizottság megalapozottan állította, különösen az olajfakataszter tekintetében az 1972/1999. sz. királyi rendelet által előírt változtatások mutatják, hogy az említett olajfakataszter még nem működik teljes körűen. Ennélfogva e tekintetben megalapozott volt a pénzügyi korrekció.

65 A kapcsolódó ellenőrzési rendszer egyéb, különösen a kifizetésekkel, a termelők átlagos terméshozamával, valamint más ellenőrzések elmulasztásával kapcsolatos hiányosságait illetően a spanyol kormány csupán a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ítéletek alapjául szolgáló ügyekben képviselt álláspontjára hivatkozott. E tekintetben elegendő arra utalni, hogy az ezen ügyek keretében felmerült érvelések kizárólag az 1993-as, 1995-ös és 1996-os gazdasági évekre vonatkoznak, míg a jelen ügy az 1997-es és 1998-as gazdasági éveket érinti. Mindazonáltal a fent hivatkozott két ítéletben a Bíróság elutasította a spanyol kormány valamennyi, a fenti egyéb hiányosságokra vonatkozó érvelését.

66 Másodszor a spanyol kormány azon érvelése kapcsán, amely szerint a közösségi költségvetés nem szenvedett semmilyen veszteséget, utalni kell arra, hogy az EMOGA a mezőgazdasági piacok közös szervezésének keretében kizárólag a közösségi rendelkezésekkel összhangban lévő beavatkozásokat finanszírozza. A Bizottság nem köteles bizonyítani a tényleges veszteség fennállását, hanem elegendő ennek alapos gyanúját igazolnia. Az olyan nehéz esetekben, ahol az okozott veszteség összegét nem lehet pontosan megállapítani, az ellenőrzés hiányossága folytán keletkezett kockázat értékelése alapján kell a közösségi alapok veszteségét meghatározni (e tekintetben lásd a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet 146. pontját).

67 Habár a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy a mezőgazdasági piacok közös szervezésének szabályait megsértették, miután e jogsértés megállapítást nyert, a tagállamnak kell azt bizonyítania, hogy adott esetben a Bizottság az alkalmazandó

pénzügyi következmények tekintetében hibát követett el. Így a tagállam köteles a számok valódiságát, és adott esetben a Bizottság számításainak pontatlanságát a lehető legrészletesebben és legteljesebb mértékben bizonyítani (a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet 147. pontja).

68 A spanyol kormány e tekintetben a közösségi költségvetésnek okozott tényleges veszteségre vonatkozó kifogását a Bizottságnak írt, 2000. március 17-i levelében foglalt adatokra, valamint a spanyol mezőgazdasági minisztérium 1995/1996-os és 1996/1997-es gazdasági évekről szóló, 1999. december 16-i iratában szereplő részletes adatokra alapozza. Szerinte ezek az elemek bizonyítják azt, hogy Spanyolországban ez utóbbi gazdasági években termelt olívaolaj összmennyisége egyenlő volt a támogatott olaj mennyiségével vagy azt meghaladta.

69 Ezek az elemek ugyanakkor nem alkalmasak arra, hogy megcáfolják a Bizottság azon következtetését, amely szerint a spanyol hatóságok ellenőrzései hiányosak voltak. Mint ahogy az a jelen ítélet 64. pontjában is megállapítást nyert, a számítógépes adattár hibája, hogy ezek az elemek nem bizonyítják, hogy támogatott olaj volt az, amit valójában termeltek. Ebből következik, hogy a hivatkozott tényezők nem teszik kétségessé azt a megállapítást, amely szerint a spanyol hatóságok által az olívaolaj termelési támogatásának ellenőrzésére működtetett rendszer hiányosságai a közösségi költségvetés veszteségének jelentős kockázatát eredményezik.

70 Ebből következik, hogy az olívaolaj termelésére nyújtott támogatásra vonatkozó első jogalapot el kell utasítani, mint megalapozatlant.

A pénzügyi korrekció összegének megalapozatlanságára vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

71 A spanyol kormány úgy érvel egyrészről, hogy mivel a Bizottság a megelőző gazdasági években az ellenőrzési rendszerben és az olívaolaj termelési támogatásának kifizetésében javulást állapított meg, a pénzügyi korrekció arányát 5%-ról 2%-ra kellett volna csökkentenie. Fenntartja másrészről, hogy a Bizottság nem vette figyelembe az olívaolaj termelésére nyújtott támogatás ellenőrzéséhez kapcsolódó egyéb cselekményeket, amelyek lehetővé teszik az olajfakataszter alkalmazásából adódó, szükségszerűen bekövetkező elégtelenségek kompenzálását, azaz a vizsgálatokat és azon felügyeleti intézkedéseket, amelyeket e kormány a malmok tekintetében végzett el.

72 A Bizottság szerint, noha az ellenőrzési rendszer egyes elemei kielégítők, a végrehajtott javítások ennek ellenére sem alapozzák meg az 1997-es és 1998-as gazdasági évre megállapított pénzügyi korrekció összegének bármilyen csökkentését. Hangsúlyozza, amíg az ellenőrzés két alapvető eleme, azaz az olajfakataszter és a számítógépes adattár nem kerül létrehozásra, a Közösség veszteségeinek kockázata magas marad és a korrekciók megalapozottak.

A Bíróság álláspontja

73 Ami a Bizottság által az olívaolaj termelésére nyújtott támogatással kapcsolatos korrekció kiszámítása során alkalmazott 5%-os mértéket illeti, egyrészt emlékeztetni kell arra, hogy az olajfakataszter és a számítógépes adattár a támogatások

ellenőrzését szolgáló közösségi rendszer alapvető elemeit képezi. Amíg ezeket az elemeket nem hozzák létre, elvileg akár a Bizottság által a VI/5330/97. sz. iratban foglalt iránymutatásokban előírt 10%-os korrekciós mérték alkalmazása is indokolt lehet (lásd a fent hivatkozott Görögország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 70. pontját).

74 A Bizottság ugyanakkor elismerte, hogy az ellenőrzési rendszer egyes elemei kielégítők Spanyolországban annak ellenére, hogy a közösségi szabályozásban előírt ellenőrzési rendszer hatékonyságát nem érik el. Következésképpen 5%-os mértékű korrekció alkalmazását tartotta megfelelőnek.

75 A Bizottság iránymutatásai alapján nem csökkenthető a korrekciós mérték 5% alá, amíg az olajfakataszter és a számítógépes adattár létrehozására nem kerül sor, mivel ezek a közösségi ellenőrzési rendszer kulcselemeit képezik. A spanyol kormány ezzel ellentétes érveit tehát el kell utasítani.

76 Másrészről — a spanyol kormány azon állítását illetően, amely szerint az olívaolaj termelésére nyújtott támogatás ellenőrzésére egyéb módszereket vezettek be, nevezetesen a malmok vizsgálatát — elegendő arra emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben valamely rendelet az ellenőrzés egy meghatározott módját állapítja meg, a tagállamok kötelesek azt alkalmazni anélkül, hogy szükség lenne azon feltételezésük megalapozottságának vizsgálatára, amely szerint valamely eltérő ellenőrzési rendszer hatékonyabb lenne (lásd a C-54/91. sz. Németország kontra Bizottság ügyben 1993. június 22-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3399. o.] 38. pontját és a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet 87. pontját).

77 Következésképpen az olívaolaj termelésére nyújtott támogatásra vonatkozó második jogalapot el kell utasítani, mint megalapozatlant.

78 Az előző megállapításokból következik, hogy a spanyol kormánynak az olívaolaj termelésére nyújtott támogatáshoz kapcsolódó, egyes EMOGA terhére elszámolt kiadások elutasításával kapcsolatos kérelmét el kell utasítani, mint megalapozatlant.

Az olívaolaj fogyasztására nyújtott támogatásokra vonatkozó korrekcióról

A 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja negyedik albekezdésének megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

79 A spanyol kormány az állítja, hogy a Bizottság ugyanazon indokokra alapozta a jelen pénzügyi korrekciót, mint az 1994-es és 1995-ös gazdasági évekre alkalmazott korrekciót. Következésképpen az azon keresetében felhívott jogalapokra hivatkozik, amelyeket ez utóbbi korrekciók ellen nyújtott be, és amely alapján a C-374/99. sz. Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2001. szeptember 13-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-5943. o.) született.

80 A Bizottság rámutat arra, hogy ezen ítéletben a Bíróság elutasította a spanyol kormánynak a Bizottság által az 1994-es és 1995-ös gazdasági évek során tapasztalt hiányosságok alapján megállapított pénzügyi korrekciókkal kapcsolatos érvelését.

A Bíróság álláspontja

81 A spanyol kormány a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2001. szeptember 13-án hozott ítélettel kapcsolatos álláspontját illetően elegendő azt megállapítani, hogy ezen ügyben a spanyol kormány érvelése csupán az 1994-es és 1995-ös gazdasági évekre vonatkozott, míg a jelen ügy az 1996-os gazdasági évet érinti. Mindazonáltal a hivatkozott ítélet 36. pontjában a Bíróság elutasította a spanyol kormány által az olívaolaj fogyasztására nyújtott támogatások tekintetében alkalmazott korrekciókkal szemben felhozott valamennyi jogalapot.

82 Következésképpen az első jogalapot el kell utasítani.

A 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja ötödik albekezdésének megsértésére vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

83 A spanyol kormány a második jogalap keretében először azt kifogásolja, hogy a Bizottság 1997. november 3-i levele nem tekinthető úgy, mint a bizottsági ellenőrzések eredményeinek a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdése c) pontjának ötödik albekezdése szerinti „írásbeli közlése". Fenntartja, hogy amikor ez a levél az 1994-es és 1995-ös gazdasági évekre alkalmazandó korrekciókat említi, az semmiféleképpen sem tekinthető az 1996-os gazdasági évre vonatkozó kifejezett értesítésnek. A spanyol kormány szerint e levél ráadásul nem hivatkozott sem az e gazdasági évre vonatkozó bizottsági ellenőrzések eredményeire, sem az 1663/95 rendeletre.

84 Ugyanezen jogalap keretében a spanyol kormány másodsorban azt kifogásolja, hogy a Bizottság 1998. augusztus 17-i levele, amelyet a spanyol kormány ugyanazon év augusztus 21-én kapott meg, annál inkább sem tekinthető a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdése c) pontjának ötödik albekezdése szerinti „írásbeli közlésnek", mivel egyáltalán nem hivatkozik az 1663/95 rendeletre. Ha ezt a levelet ilyen írásbeli közlésnek kell tekinteni, az kizárólag az 1996-os gazdasági évnek az említett közlést megelőző 24 hónapon belüli kiadásaira vonatkozhat, tehát az 1996. augusztus 21-ét követőkre.

85 A Bizottság válasza szerint az 1997. november 3-i levele egyrészről az 1996 novemberében végzett ellenőrzései eredményeinek a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdése c) pontjának ötödik albekezdése szerinti „írásbeli közlését" képezi. Fenntartja, hogy ez a levél tartalmazta az 1996. november 18-tól 22-ig lefolytatott ellenőrzésének végső eredményeit, valamint a javasolt pénzügyi korrekciókat. Ugyanezen levél kijelenti, hogy az ellenőrzések eredményei az 1994-es és az azt követő gazdasági évekre vonatkoznak. E levél kifejezetten lefedi az 1996-os gazdasági évet. A Bizottság és a spanyol kormány ezt követő levelezéséből, valamint a kétoldalú megbeszélésekből az következik, hogy a jelen levelet a spanyol hatóságok is így értelmezték.

86 Másrészről a Bizottság szerint az 1998. augusztus 17-i levél nem minősül a fenti rendelkezés szerinti írásbeli közlésnek, hanem csupán az említett szervezeti egységek következtetéseinek formális közlése.

87 Ezen kívül a Bizottság az 1663/95 rendeletre való kifejezett hivatkozás hiányát illetően megállapítja, hogy a spanyol kormány teljes tudatában volt annak, hogy amíg a kérdéses hiányosságok fennmaradnak, addig ugyanezen indokok alapján kiadásai továbbra is a pénzügyi korrekció alkalmazását vonják maguk után. Ennélfogva nem hivatkozhat az említett cikk által védett jogbiztonság elvének állítólagos megsértésre.

A Bíróság álláspontja

88 A 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdése c) pontjának ötödik albekezdése szerint „[n]em tagadható meg a Bizottság által az ellenőrzések eredményéről a tagállamnak címzett írásbeli értesítéstől számított huszonnégy hónapnál régebben végrehajtott kiadás finanszírozása [...] [nem hivatalos fordítás]".

89 A 729/70 rendelet végrehajtási rendelete, az 1663/95 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése pontosítja ezen írásbeli közlés tartalmi elemeit. E rendelkezésnek megfelelően e közlésnek meg kell jelölnie azokat a korrekciós intézkedéseket, amelyek biztosítják az érintett szabályok jövőbeni tiszteletben tartását, valamint a kizárással érintett kiadások becsült összegét, és hivatkozni kell az 1663/95 rendeletre is.

90 Következésképpen elsősorban azt kell vizsgálni, hogy az 1997. november 3-i levél megfelel-e a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdése c) pontja és az 1663/95 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése első albekezdése együttes olvasatának.

91 Ez a levél bevezetésében pontosítja, hogy az 1994-es és az azt követő gazdasági évek végső elszámolásai keretében a Bizottság szolgálatai az olívaolaj-fogyasztási ágazat tekintetében 1996. november 18-tól 22-ig ellenőrzést folytattak le, amelynek a mellékletben szereplő eredményeit a Bizottság és a spanyol hatóságok már megvitatták. A levél ezt követően rámutat arra, hogy ezek az eredmények hangsúlyozzák azt az aggodalomra okot adó helyzetet, amely a Bizottságot arra indította, hogy felhívja a spanyol hatóságokat, haladéktalanul hozzák meg azokat az intézkedéseket, amelyek a kifizetésekre és ellenőrzésekre, valamint a szankciók alkalmazására vonatkozó hatályos közösségi rendelkezések átültetéséhez szükségesek. Végül megállapítja, hogy a Bizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy az

1994-es és 1995-ös gazdasági évekre vonatkozó, a Spanyol Királyság által már bejelentett, illetve később bejelentendő kiadások pénzügyi korrekcióját utólag állapítsa meg. A levél végezetül felkéri a nemzeti hatóságokat arra, hogy a kifejtett pontokra, különösen a mellékletben szereplő tájékoztatáskérésre vonatkozó válaszaikat hat héten belül küldjék meg.

92 A spanyol kormány azon kifogását illetően, amely szerint az 1997. november 3-i levél nem tartalmaz semmilyen kifejezett hivatkozást az 1663/95 rendeletre, azt kell megvizsgálni, hogy ez a mulasztás elegendő-e annak megállapítására, hogy ez a levél nem tekinthető az e rendelet, valamint a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerinti írásbeli közlésnek.

93 Meg kell állapítani, hogy a Bizottság a tagállamokkal való kapcsolataiban maga is köteles tiszteletben tartani a végrehajtási rendeletekben a saját maga számára megszabott feltételeket. Ugyanakkor a tagállamok a Bizottsággal való kapcsolatukban nem helyezkedhetnek tisztán formalista álláspontra, amennyiben a körülményekből az következik, hogy jogaik teljes körű védelmet élveztek. Amennyiben a jelen irat, nevezetesen az 1997. november 3-i levél teljes körű tájékoztatást nyújthat az érintett kormánynak a Bizottság fenntartásairól és az adott ágazattal kapcsolatos korrekciókról — amelyek alkalmazására minden bizonnyal sor kerül — oly módon, hogy az betöltheti a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja és az 1663/95 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerinti írásbeli közlés figyelmeztető szerepét, az 1663/95 rendeletre való hivatkozás hiánya e dokumentumban önmagában nem tekinthető lényeges alaki követelmény megsértésének (e tekintetben lásd a C-170/00. sz., Finnország kontra Bizottság ügyben 2002. január 24-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-1007. o.] 34. pontját).

94 Egyértelmű, hogy az 1997. november 3-i levél teljes körű tájékoztatást nyújtott a spanyol kormánynak a Bizottság fenntartásairól és az olívaolaj-fogyasztási ágazatban az 1996-os gazdasági év tekintetében minden bizonnyal alkalmazásra kerülő korrekciókról. Még az 1663/95 rendeletre való pontos hivatkozás nélkül is az következik ebből, hogy betölti a 729/70 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja

és az 1663/95 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerinti írásbeli közlés figyelmeztető szerepét.

95 Ennek megfelelően a második jogalap keretében felmerült első kifogás nem fogadható el. Következésképpen az ugyanezen jogalap keretében felmerült második kifogás vizsgálatának nincs helye.

96 Figyelemmel a fenti megállapításokra, a spanyol kormánynak az olívaolaj-fogyasztásra nyújtott támogatással összefüggő egyes kiadások EMOGA terhére való elszámolásának megtagadásával kapcsolatos kérelmét el kell utasítani, mint elfogadhatatlant.

A tejágazatban bevezetett kiegészítő illetékre vonatkozó korrekcióról

A felek érvei

97 A spanyol kormány elismeri, hogy a tagállamok haladéktalanul kötelesek beszedni a felvásárlók és a tejtermelők által fizetendő illetéket, valamint adott esetben a késedelmi kamatot. Ugyanakkor szerinte a közösségi szabályozás nem teszi lehetővé a Bizottságnak, hogy a tagállamot e kamat megfizetésére kötelezze.

98 A Bizottság a maga részéről fenntartja, hogy a tagállamoknak kettős kötelezettségnek kell eleget tenniük, így egyrészről meg kell tegyék a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy az illetékfizetésre kötelezettek az előírt határidőn belül késedelmi kamat

fizetésének terhe mellett megfizessék az illeték összegét, és másodsorban a Közösségnek járó kiegészítő illetéket, valamint a késedelmi kamatot határidőn belül meg kell fizessék. Az utóbbi kötelezettséggel kapcsolatos előleg csökkentése nem mentesíti a tagállamot az alól, hogy beszedje a kiegészítő illetéket és a késedelmi kamatot az illetékfizetésre kötelezettektől.

99 A Bizottság ráadásul megállapítja, hogy a spanyol kormány állításával ellentétesen nincs olyan jogalap, amely igazolná, hogy a késedelmi kamatot a nemzeti költségvetés részére kell megfizetni.

A Bíróság álláspontja

100 Figyelemmel arra, hogy biztosítani kell a kiegészítő illetékek rendszerének szabályos működését, előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az 536/93 rendelet 3. cikkének (4) bekezdése és 5. cikkének (2) bekezdése az illetékfizetésre kötelezett által fizetendő kiegészítő illetéknek az illetékes nemzeti hatóság részére történő kifizetését kívánja tökéletesíteni és meggyorsítani.

101 E rendelkezések együttes olvasatából — valamint figyelemmel a 729/70 rendelet 5. cikkének (2) bekezdésére és 8. cikkére, a tagállamok által továbbítandó adatokról és az EMOGA Garanciarészlege által finanszírozott kiadások havi könyveléséről, valamint a 2776/88/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 1996. február 16-i 296/96/EK bizottsági rendelet (HL L 39., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 18. kötet, 453. o.) 1. cikkének (1) bekezdésére és 4. cikkére, illetve a költségvetési fegyelemről szóló, 1994. október 31-i 94/729/EK tanácsi határozat (HL L 293., 14. o.) 13. cikkére — az következik, hogy amennyiben az illeték fizetésére kötelezett felvásárló vagy termelő a határidőt nem tartja be, a Bizottság szankcióként a tejágazat kiadásainak fedezetére biztosított előleget az esedékes vagy a becsült összeg arányában csökkenti.

102 Helyénvaló annak megállapítása, hogy egyrészről az 536/93 rendelet 3. cikkének (4) bekezdése elrendeli, hogy a kiegészítő illeték késedelmes megfizetése esetén a felvásárlók és a termelők kötelesek megfizetni a minden év szeptember 1-jétől számított kamatokat az illetékes hatóságnak, és másrészről e rendelet 5. cikkének (2) bekezdése elrendeli, hogy a tagállamok kötelesek levonni a kifizetett kamatokat a tejágazat EMOGA terhére elszámolt kiadásainak megtérítésére irányuló igényükből (a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet 101. pontja és a C-148/01. sz., Görögország kontra Bizottság ügyben 2003. június 12-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5883. o.] 52. pontja)

103 Márpedig ebben az esetben kétségtelen, hogy a spanyol hatóságok nem szedték be az e rendelkezésekben említett késedelmi kamatokat.

104 A fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet 101. pontjában a Bíróság szintén úgy ítélte meg, hogy az a tény ugyanis, hogy egyes fizetendő összegeket még nem fizettek meg, vagy azokat késedelmesen fizették meg, önmagában nem jelenti a közösségi jog által a tagállamokra rótt kötelezettségek megsértését.

105 Ebből következik, hogy az 536/93 rendelet 5. cikkének (2) bekezdése a jelen esetben nem alkalmazható.

106 Ugyanakkor a Bizottság, összhangban a 729/70 rendelet 8. cikke (2) bekezdésének első albekezdésével, korrekciót alkalmazhat, amennyiben bizonyítani tudja, hogy az EMOGA veszteséget szenvedett a nemzeti hatóságoknak a vitatott összegek beszedésében tanúsított gondatlansága miatt (lásd a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet 102. pontját).

107 Még ha a Bizottság nem is hivatkozik kifejezetten a 729/70 rendelet 8. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére, a vitatott korrekciót valójában e rendelkezésre alapozta, nem határozta meg azt, hogy a spanyol hatóságok feltételezett gondatlansága milyen módon eredményezte a közösségi alapok esetleges veszteségét, és nem elemezte azt a kockázatot sem, amelyet e gondatlanság teremtett a közösségi alapok számára.

108 A jelen esetben nem vitatott, hogy a Bizottság az 536/93 rendelet 5. cikkének (2) bekezdésére való kifejezett hivatkozással a vitatott korrekciót kizárólag erre a rendelkezésre alapozta.

109 Így a Bizottság a perbeli korrekciót téves jogalapra alapította, tehát helyt kell adni a spanyol kormány azon kérelmének, amely a tejtermékekre vonatkozó kiegészítő illeték után fizetendő kamatra vonatkozó 2 426 259 870 ESP összegű pénzügyi korrekció megsemmisítésére irányul.

A szántóföldi növényekre nyújtott támogatásokra és a rendkívüli területpihentetési kötelezettség elmulasztásának következményeire vonatkozó korrekcióról

A 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdése első albekezdése második franciabekezdésének megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

110 Mindenekelőtt, ami az 1994/1995-ös gazdasági évet illeti, a spanyol kormány elismeri Spanyolországban a garantált területek túllépését a szántóföldi növények

tekintetében mind a nem öntözött, mind az öntözött földeken. Ugyanakkor ezt a túllépést az 1994-es nagy spanyolországi szárazság okozta, amely visszavetette a hozamot. Emiatt pedig egyes kultúrákat másokkal kellett helyettesíteni.

111 Első jogalapja keretében a spanyol kormány első kifogását a nem öntözött földek rendkívüli pihentetésére vonatkozó kötelezettségre alapozza. Fenntartja, hogy bizonyos körülmények, mint például kivételes szárazság esetén a Bizottságnak az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdésének az 1422/97 rendelet 1. cikkével beillesztett harmadik albekezdése alapján kellett volna eljárnia. Úgy ítéli meg, hogy e rendelkezés szerint, amennyiben a kivételes időjárási viszonyok a termelés túllépéséhez vezetnek azon gazdasági évben, amelyben a túllépést megállapították, a Bizottság felmentést adhat az érintett régió termelőinek a kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre vonatkozó kötelezettség alól. E rendelkezés igazolja, hogy a Spanyol Királyság nem tett eleget ez utóbbi kötelezettségnek az 1994/1995-ös gazdasági évben.

112 Ugyanezen jogalap keretében a spanyol kormány második kifogását az öntözött ültetvények — különösen az olajos magvak — rendkívüli pihentetésére vonatkozó kötelezettségre alapozza. Elsősorban azt a tényt hangsúlyozza, hogy a nagy szárazság szükségessé tette a földek öntözését biztosító víz használatának szigorítását. Az öntözött földeken olyan hagyományos terményeket, mint a rizs, a gyapot és a paradicsom, más, kevesebb vizet igénylő kultúrákkal, különösen olajos magvakkal kellett helyettesíteni. Ezen együttes körülmények miatt lépték túl a kompenzációs kifizetésekkel érintett területek — ideértve a területpihentetést is — az öntözött földekre megállapított bázisterületet.

113 A spanyol kormány elismeri, hogy az 1040/95 bizottsági rendelet úgy rendelkezik, hogy az 1765/92 rendelet 2. cikkének (6) bekezdése csak az olajos magvak termelőit

kötelezi kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre, az egyéb öntözött földek termelőit nem. Ugyanakkor a Bizottsággal kötött politikai megállapodás értelmében ez a kötelezettség még az olajos magvak termelőire sem vonatkozik.

114 Az első kifogást illetően a Bizottság fenntartja, hogy az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdésének harmadik albekezdése csak az 1995/1996-os gazdasági évtől kezdődő túllépésekre alkalmazandó. Tehát a jelen ügyben érintett 1994/1995-ös gazdasági év túllépéseinek eljárásbeli korrekciójára nem alkalmazható.

115 A második kifogással kapcsolatosan a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az 1040/95 rendelet az 1995/1996-os gazdasági év során kizárólag arra kötelezi a spanyol hatóságokat, hogy ne rendeljék el a rendkívüli területpihentetést a gabonafélékkel, fehérjenövényekkel és olajlennel bevetett földek, valamint e területek pihentetése és az öntözött területekre vonatkozó bázisterület kapcsán figyelembe vett önkéntes pihentetés tekintetében. Tagadja és fenntartja, hogy mindig is tagadta a spanyol hatóságokkal történt szóbeli megállapodás létezését, amely szerint elfogadta volna, hogy a rendkívüli területpihentetési kötelezettség az olajos magvakra sem vonatkozik.

A Bíróság álláspontja

116 Az 1765/92 rendelet 2. cikkének (1) és (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szántóföldi növények közösségi termelői bizonyos feltételek fennállása esetén kompenzáció kifizetését kérhetik. Ez a kifizetés olyan területre adható, amelyen szántóföldi növényeket termesztenek vagy amelyet pihentetnek, és nem haladja meg a regionális bázisterületet.

117 Ennek kapcsán az 1098/94 rendelet melléklete Spanyolország tekintetében meghatározza egyrészről a nem öntözött földek tekintetében valamennyi autonóm közösség regionális bázisterületét, másrészről nemzeti szinten az öntözött földek regionális bázisterületét.

118 A 2836/93 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállam illetékes hatósága a regionális bázisterületek tényleges túllépésének megállapítása során figyelembe veszi a megállapított regionális bázisterületet, valamint azon területek összességét, amelyre az adott régió vonatkozásában kérték a támogatást.

119 Amennyiben a területek összege, amelyre a támogatást kérik, meghaladja a regionális bázisterületet, az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdése első albekezdésének második franciabekezdése értelmében a következő gazdasági évben az általános szabályok szerint támogatásban részesülő termelők kompenzáció nélkül rendkívüli területpihentetésre kötelesek.

120 Az első jogalap első kifogását illetően a spanyol kormány elismeri, hogy az 1994/1995-ös gazdasági évben a nem öntözött földeken túllépte a regionális bázisterületet anélkül, hogy e földek termelőit kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre kötelezte volna.

121 A spanyol kormány állításával ellentétben kizárólag az 1995/1996-os gazdasági évtől történő túllépésekre alkalmazandó az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdésének harmadik albekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy ha a kivételes időjárási viszonyok az adott gazdasági évben a termelés túllépéséhez vezetnek, a Bizottság

felmentést adhat az érintett régió kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre kötelezett termelőinek. A jelen ügyben tehát, amely az 1994/1995-ös gazdasági évre vonatkozik, nem lehet arra hivatkozni.

122 Ennélfogva a spanyol kormány első jogalapjának első kifogását el kell utasítani, mint megalapozatlant.

123 Az első jogalap második kifogását illetően emlékeztetni kell arra, hogy a spanyol kormány szintén elismeri, hogy az 1994/1995-ös gazdasági évben az öntözött földeken is túllépte a regionális bázisterületet, anélkül hogy e földek termelőit kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre kötelezte volna.

124 Az 1040/95 rendelet hatodik preambulumbekezdéséből egyébként is az következik, hogy:

— a túllépés azon terület kivételes növekedését érinti, ahol olajos magvakat termesztenek;

— az egyéb általános növénytermesztő ültetvények területében nem állapítottak meg semmilyen jelentős túllépést;

— ennélfogva szankcionálni kell az olajos magvak termelőit, akik a túllépésért kizárólag felelősek.

125 A Bizottság jogosan hivatkozott arra, hogy a jelen ügyben nem releváns a 1040/95 rendelet 1. cikke, amely úgy rendelkezik, hogy az 1994/1995-ös gazdasági év során keletkezett túllépések címén a kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetési kötelezettség nem vonatkozik a gabonafélékkel, fehérjenövényekkel, olajlennel bevetett területekre, e területek pihentetésére és a regionális bázisterület kapcsán figyelembe vett önkéntes pihentetésre, tehát nincs semmilyen hatása azokra a területekre, ahol olajos magvakat termesztenek.

126 Ilyen körülmények között a spanyol kormánynak az olajos magvak termelőit kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre kellett volna kötelezniе.

127 A spanyol kormány azon hivatkozását illetően, amely szerint a Bizottsággal politikai megállapodást kötött, elegendő annak megállapítása, hogy a termelők területpihentetési kötelezettségét közösségi rendelkezés tartalmazza. Ennélfogva azt a Bizottság és valamely tagállam közötti politikai megállapodás nem módosíthatja.

128 Ebből következik, hogy az első jogalap második kifogását el kell utasítani, mint megalapozatlant.

A pénzügyi korrekció megalapozatlanságára vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

129 A második jogalap keretében a spanyol kormány úgy ítéli meg, hogy még ha megalapozottan alkalmazta is a Bizottság az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdése első albekezdésének második franciabekezdését, az ez alapján megállapított pénzügyi korrekció összege akkor is hibás.

130 E kormány egyrészről elismeri, hogy a Bizottság megalapozottan igényli vissza az azon terület után jogtalanul kifizetett összegeket, ahol szántóföldi növényeket termesztenek, vagy amelyeket pihentetnek, és amelyek tekintetében a Spanyol Királyságnak kifizetés nélkül rendkívüli területpihentetést kellett volna elrendelnie. Ezenkívül a spanyol kormány elismeri, hogy a Bizottság az előírt, de el nem ért területpihentetés arányának kiszámításánál először a kötelező területpihentetés arányát adta hozzá a rendkívüli területpihentetéséhez. Másodszor: a levonás során az 1994/1995-ös gazdasági év önkéntes területpihentetési arányát vette figyelembe, amely levonás biztosítja, hogy az önkéntes pihentetést alkalmazó termelők kompenzálhatják azt, hogy mások semmilyen pihentetést nem alkalmaztak.

131 Másrészről ugyanakkor ez a kormány úgy ítéli meg, hogy a Bizottság e számítás során szintén nem vehette volna figyelembe a kötelező területpihentetés arányára alkalmazandó öt százalékpontos emelést, egyrészt egyes parcelláknak a 1765/92 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésével ellentétben nem vetésforgón alapuló pihentetésük miatt, másrészt a termelők között az e rendelet 7. cikke (7) bekezdése első albekezdésének második franciabekezdése szerinti területpihentetési kötelezettségátadások okán.

132 A Bizottság — elismerve, hogy a pénzügyi korrekció számítási módjai összetettek — hangsúlyozza, hogy csupán a vonatkozó közösségi szabályozást alkalmazta. Elsősorban arra hivatkozik, hogy az azon területek önkéntes pihentetésére biztosított kifizetéseket kell visszafizettetni, amelyeknek a kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetés tárgyát kellett volna képezniük. Másodsorban, mivel a kötelező pihentetés arányához hozzáadott önkéntes pihentetés aránya nem fedi le a teljes pihentetési kötelezettség mértékét, helyénvaló volt a pihentetés különbözetének hiányával azonos arányban csökkenteni a megművelt területekre biztosított kifizetéseket. Végül — mivel kevéssé feltételezhető, hogy a gyakorlatban szükségszerű összefüggés áll fenn valamely termelő önkéntes pihentetési aránya és a reá vonatkozó rendkívüli pihentetés aránya között — meg kell állapítani, hogy egyes parcellák pihentetése nem a vetésforgón alapult, és sor került a területpihentetési

kötelezettség termelők közötti átadására. Ennélfogva helyénvaló volt az 1765/92 rendelet 7. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésének, valamint e rendelet 7. cikke (7) bekezdése első albekezdése második franciabekezdésének alkalmazása.

A Bíróság álláspontja

133 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az EMOGA finanszírozási rendszere alapvetően a nemzeti hatóságokon alapul, amelyek kötelesek szigorúan ügyelni közösségi szabályok betartására. Ez a rendszer a nemzeti hatóságok és a közösségi hatóságok közötti bizalmon alapul a Bizottság bármilyen rendszeres ellenőrzése nélkül, amelyet egyébként is képtelen volna ténylegesen biztosítani. Egyedül a tagállam ismeri és képes pontosan meghatározni az EMOGA elszámolásához szükséges adatokat, hiszen a Bizottság nincs olyan helyzetben, hogy megkapja azokat az adatokat, amelyekre a gazdasági szereplőktől szüksége van (a C-238/96. sz., Írország kontra Bizottság ügyben 1998. október 1-jén hozott ítélet [EBHT 1998., I-5801. o.] 30. pontja és a C-118/99. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2002. január 24-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-747. o.] 37. pontja).

134 A 729/70 rendelet 2. és 3. cikke az EMOGA terhére kizárólag olyan összegek elszámolását teszi lehetővé a Bizottságnak, amelyeket a mezőgazdasági termékek különböző ágazati szabályaival összhangban fizettek ki (lásd a C-197/90. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1992. január 8-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1. o.] 38. pontját és a fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 38. pontját).

135 A közösségi költségvetésnek okozott közvetlen kárt illetően elsősorban arra kell emlékeztetni, hogy az 1765/92 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a szántóföldi növényekre és a területpihentetésre vonatkozó támogatási rendszer kapcsán úgy rendelkezik, hogy a szántóföldi növények közösségi termelői az e rendelet 2-13. cikkében meghatározott feltételek fennállása esetén kompenzáció kifizetését igényelhetik.

136 E tekintetben a kompenzációs kifizetések, amelyeket a szántóföldi növények termelői részére az azokkal bevetett vagy pihentetett, de a kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetés hatálya alá tartozó területek alapján állapítottak meg, ellentétes az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdése első albekezdésének második franciabekezdésével. E rendelkezés szerint a rendkívüli területpihentetés, és így a jogtalan kifizetés aránya is megegyezik a regionális bázisterület túllépésének mértékével.

137 Az előzőekre figyelemmel nem kérheti a tagállam a Bizottságtól olyan összeg visszatérítését, amelyet e rendelkezés téves értelmezése alapján fizettek ki.

138 Következésképpen, ha valamely tagállam ilyen összegek visszatérítését kéri, a Bizottság ennek megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmaz.

139 Ez történt a jelen esetben is. Az 1995/1996-os gazdasági évet illetően a spanyol kormány elismeri, hogy a szántóföldi növények termelőit nem kötelezte kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetésre, és a termelők részére kompenzációs kifizetést teljesített. Ennélfogva a Bizottságnak az 1765/92 rendelet 2. cikke (6) bekezdése első albekezdésének második franciabekezdése alapján jogában állt pénzügyi korrekciót alkalmazni az olyan szántóföldi növényekkel bevetett területek kapcsán kifizetett összegek tekintetében, amelyekre egyébként kompenzáció nélküli rendkívüli területpihentetést kellett volna előírni.

140 A Bizottság e jogosultságát az iratokban szereplő azon körülmény sem kérdőjelezi meg, hogy a megtámadott határozatban ezen összegnél kisebb pénzügyi korrekciót alkalmazott.

141 Ebből következik, hogy a spanyol kormány második jogalapját el kell utasítani, mint megalapozatlant.

142 Következésképpen a spanyol kormánynak a szántóföldi növények támogatására és a rendkívüli területpihentetési kötelezettség elmulasztásának következményeire vonatkozó kérelmét el kell utasítani, mint megalapozatlant.

Az Andalúz Autonóm Közösségben a szántóföldi növényekre nyújtott támogatásokra vonatkozó korrekcióról

A 3887/92 rendelet 6. cikkének (3) bekezdése téves értelmezésére és alkalmazására vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

143 A spanyol kormány elsősorban fenntartja, hogy a 3887/92 rendelet a helyszíni ellenőrzések lefolytatására nem ír elő olyan határidőt, amelynek elmulasztása pénzügyi korrekciót von maga után. E kormány szerint, még ha ilyen határidő létezne is, az csupán az előzetes ellenőrzésekre vonatkozhatna.

144 A spanyol kormány másodsorban úgy ítéli meg, hogy az 1996-os és 1997-es betakarítás távérzékelés útján történő ellenőrzése a kérelmek nagyobb mintája vonatkozásában valósult meg, mint amelyet a 3887/92 rendelet 6. cikkének

(3) bekezdése a helyszíni ellenőrzések során a minimális mintavétel keretében ír elő. A helyszíni ellenőrzésekre megállapított késedelemnek így nem volt következménye.

145 Harmadsorban a spanyol kormány azt állítja, hogy akár betakarítást követően is egyéb, ugyanolyan megbízható módszerrel szintén ellenőrizni lehet az ültetvények meglétét és a területpihentetési kötelezettség betartását.

146 Negyedsorban a Bizottság azon célzását illetően, amely szerint az 1997. szeptember 8-tól 12-ig tartó ellenőrzésénél, nevezetesen az 1997-es betakarítás során a kérelmek helyszíni ellenőrzésekor nehezen kapott tájékoztatást, a spanyol kormány fenntartja, hogy ez a nehézség a Consejería de Agricultura y Pesca de la Junta de Andalucía által létrehozott ellenőrzési rendszerből adódik. Állítása szerint annak ellenére, hogy az illetékes tartományi küldöttségek a mintavétellel érintett ügyek mellett alapvetően azokat az ügyeket vizsgálják, amelyekből minden valószínűség szerint szabálytalanság vagy vitás helyzet adódhat, azok nem alkalmasak általános következtetések levonására vagy az ellenőrzés során kiértékelt iratok eredményeinek megállapítására.

147 A Bizottság a maga részéről először is azt állítja, hogy a támogatások hatékony ellenőrzése érdekében az illetékes hatóságok főszabályként az adott évben és a betakarítás előtt kötelesek az ellenőrzéseket lefolytatni. Ráadásul szerinte a területpihentetési eseteket augusztus 31-ig, a területpihentetési kötelezettség határidejének lejárta előtt kell ellenőrizni.

148 Ezt követően a Bizottság megállapítja, hogy még ha az ellenőrök a betakarítást vagy területpihentetési kötelezettség határidejének lejártát követően érkeznek is a helyszínre, az olyan különböző ellenőrzések, mint a betakarítással, a trágyázással

vagy a száraztárolással kapcsolatos számlák vizsgálatának, és a földeken maradt esetleges szermaradék vizsgálatának a hatékonysága nem hasonlítható össze a helyszíni ellenőrzésekével.

149 Végül úgy ítéli meg, hogy — amint azt a spanyol hatóságok maguk is megállapították — a földeken történő ellenőrzések helyszíni ellenőrzésnek minősülnek, és nem férhet semmi kétség ahhoz, hogy a Consejería de Agricultura y Pesca de la Junta de Andalucía birtokában kellett volna legyenek azok az információk, amelyeket a közösségi ellenőrök rendelkezésére kellett volna bocsátania.

A Bíróság álláspontja

150 Hetedik és kilencedik preambulumbekezdésével összhangban a 3887/92 rendelet célja a közösségi támogatásokra vonatkozó rendelkezések betartásának hatékony ellenőrzése, valamint a szabálytalanságok és a csalárd műveletek megelőzése és szankcionálása.

151 E rendelet 6. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyszíni ellenőrzéseket oly módon kell elvégezni, hogy biztosítsák a támogatási feltételeknek való megfelelés hatékony igazolását, (3) bekezdése első albekezdésének második franciabekezdése szerint ezeknek, azaz az előzetes ellenőrzéseknek legalább a kérelmek reprezentatív mintájára kell kiterjedniük, amely mintavétel a „területalapú" támogatási kérelmek 5%-át jelenti. A 6. cikk (3) bekezdésének második albekezdése szerint, ha a helyszíni ellenőrzések egy régióval vagy egy régió valamely részével összefüggésben jelentős szabálytalanságokat tárnak fel, az illetékes hatóságok az adott évben kiegészítő ellenőrzéseket folytatnak le.

152 A 3887/92 rendelet céljával és tartalmával összhangban úgy kell értelmezni 6. cikke (3) bekezdésének második albekezdését, hogy a helyszíni és kiegészítő ellenőrzéseket az adott évben és akkor kell lefolytatni, amikor a területeken még létezik bizonyíték az 1765/92 rendelet szerinti kifizetések tárgyát képező szántóföldi növények meglétére vagy az ilyen területpihentetés teljesítésére.

153 A hatékonyságra való törekvés érdekében a szántóföldi növényekkel bevetett területek ellenőrzését a betakarítás előtt, a területpihentetéssel érintett területekét pedig e kötelezettség lejárta előtt, az adott év augusztus 31-ig kell lefolytatni. Ennek megfelelően minél későbbi az ellenőrzés, annál valószínűbb, hogy a Bizottság ésszerűen arra a következtetésre jut, hogy ezek az ellenőrzések nem biztosítják a kérelmek szabályosságának elvárt szintjét, és hogy jelentős kockázata van annak, hogy az EMOGA veszteségeket szenved.

154 E tekintetben el kell utasítani a spanyol kormány azon első érvét, amely szerint a helyszíni ellenőrzések lefolytatására nem írnak elő határidőt, mint megalapozatlant.

155 Mivel a spanyol kormány második érve keretein belül csupán arra a tényre szorítkozik, hogy a „területalapú" támogatási kérelmek ellenőrzött mintája szélesebb volt a 3887/92 rendelet 6. cikkében előírtnál, nem mond ellent a Bizottság bizonyítékainak, amelyek szerint egyes ellenőrzéseket valójában túl későn folytattak le ahhoz, hogy a közösségi támogatásokra vonatkozó rendelkezések betartását hatékonyan ellenőrizzék.

156 A spanyol kormány harmadik érvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy amint azt a Bíróság a jelen ítélet 76. pontjában is megállapította, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben valamely rendelet az ellenőrzés egy meghatározott módját

állapítja meg, a tagállamok kötelesek azt alkalmazni anélkül, hogy szükség lenne azon feltételezésük megalapozottságának vizsgálatára, amely szerint valamely eltérő ellenőrzési rendszer hatékonyabb lenne (lásd a fent hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 38. pontját és a Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet 87. pontját).

157 Ami ugyanezen kormány negyedik érvét illeti, amelyben a kért tájékoztatásnak a Bizottság ellenőrei részére történő biztosításával kapcsolatos problémára vonatkozik, meg kell állapítani, hogy az ilyen nehézségek nem teszik érvénytelenné ezen ellenőrök következtetéseit. Másrészről a 3887/92 rendelet 6. cikkének (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] helyszínen ellenőrzött termelőket az illetékes hatóság kockázatelemzés és a reprezentativitás követelményének megfelelően a benyújtott támogatási kérelmek alapján választja ki". Ebből következik, hogy mivel a Bizottságnak a spanyol kormány által kiválasztott és szolgáltatott mintavétel alapján kell a következtetéseit megállapítania, ez a kormány nem hivatkozhat arra, hogy a Bizottság tévesen vont le általános következtetéseket, illetve tévesen következtetett eredményekre az ellenőrzés keretében vizsgált olyan iratok alapján, amelyek az említett kormány szerint szabálytalanságot vagy vitás kérdéseket vetnek fel. Ennélfogva a negyedik érvet el kell utasítani, mint megalapozatlant.

158 Az előzőek fényében a spanyol kormány első jogalapját el kell utasítani, mint megalapozatlant.

A ténybeli tévedésre vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

159 A spanyol kormány az 1996/1997-es gazdasági évre alkalmazott pénzügyi korrekciót illetően fenntartja, hogy ez a korrekció semmis, mivel a Bizottság hibát követett el,

amikor azt az e gazdasági évet megelőző, 1995/1996-os gazdasági év adatai alapján értékelte. Emellett arra hivatkozik, hogy mindig is abban a hiszemben volt, hogy a javasolt korrekció kizárólag az 1995/1996-os gazdasági évre vonatkozik.

160 A Bizottság elismeri, hogy bizonyos közleményei tévesen alkalmazzák az 1995/1996-os gazdasági év adatait az 1996/1997-es gazdasági év vonatkozásában, ugyanakkor megerősíti, hogy ez a tévedés nem befolyásolta ez utóbbi gazdasági év értékelését. Szerinte ez az értékelés az 1997. szeptember 8-tól 12-ig lefolytatott azon ellenőrzés megállapításainak logikus értékelésén alapul, amely e két gazdasági évvel, valamint a Spanyol Királyságnak a Bizottság közleményeire utólag adott válaszaiban szolgáltatott érveivel és adataival kapcsolatban hiányosságokat állapított meg.

A Bíróság álláspontja

161 Elsőként szükséges emlékeztetni arra, hogy a Bizottság által az 1996/1997-es gazdasági évre alkalmazott pénzügyi korrekciót az egyes tartományokban tartósan késedelmesen, valamint a végső elszámolással megbízott egységekkel közösen lefolytatott elégtelen minőségű ellenőrzések indokolták. Másodsorban ezeket a hiányosságokat a Bizottság 1997. szeptember 8-tól 12-ig lefolytatott ellenőrzéséről szóló jelentése, valamint a spanyol hatóságokkal utólag lefolytatott levelezése is tartalmazza. Harmadsorban az iratokból megállapítható, hogy a spanyol hatóságok által a Bizottságnak címzett 1999. június 23-i levél adatokat szolgáltatott a távérzékeléssel végrehajtott helyszíni ellenőrzések mennyiségéről, illetve az 1996/1997-es gazdasági évben alkalmazott hagyományos módszerekről, valamint az 1997. augusztus 21. utáni ellenőrzések mennyiségéről.

162 E megállapításokból az következik, hogy a Bizottság joggal alkalmazott pénzügyi korrekciót valamennyi kiadás tekintetében, miután megállapította, hogy az 1996/1997-es gazdasági évben egyes ellenőrzések nem garantálták elvárt mértékben a kérelmek szabályosságát, és így komoly veszélye állt fenn annak, hogy az EMOGA veszteséget szenved. Az a körülmény, hogy a Bizottság a spanyol kormánynak címzett egyes közléseiben tévesen hivatkozott az 1995/1996-os gazdasági év adataira, olyan tévedés, amelyet — ahogy azt a spanyol kormány is elismerte — a Bizottság helyesbített, és így nem alapozza meg a Bizottság határozatának a megsemmisítését.

163 Ennélfogva a spanyol kormány második jogalapját el kell utasítani, mint megalapozatlant.

A védelmi jogok megsértésére vonatkozó harmadik jogalapról

A felek érvei

164 A spanyol kormány azt kifogásolja, hogy a Bizottság anélkül alkalmazott pénzügyi korrekciót az 1996/1997-es gazdasági évre, hogy annak indokait ismertette volna.

165 A Bizottság véleménye szerint a spanyol kormány tudta, hogy a javasolt korrekció mind az 1995/1996-os, mind az 1996/1997-es gazdasági évre vonatkozik. Ennélfogva a meghallgatáshoz való jog sérelmével kapcsolatos kifogás alaptalan. A Bizottság azt állítja, hogy a spanyol kormánynak lehetősége volt arra, hogy vitassa ellenőrzésének

következtetéseit, de megelégedett azzal, hogy az 1997. szeptember 8-tól 12-ig lefolytatott ellenőrzésről készült jelentésben említett egyes iratokra, valamint a távérzékeléssel végrehajtott ellenőrzésekre hivatkozzon, és a helyszíni ellenőrzésekről nem szolgáltatott semmilyen számot vagy adatot, amelyek alapján a Bizottság kiigazíthatta volna az 1996/1997-es gazdasági évre javasolt pénzügyi korrekciót.

A Bíróság álláspontja

166 Meg kell állapítani azt, hogy a Bizottságnak 1997. szeptember 8-tól 12-ig tartó ellenőrzésről készült jelentése alapján a spanyol kormány tudott arról, hogy az 1996/1997-es gazdasági évben a szántóföldi növények ellenőrzési rendszerében hiányosságokat tapasztaltak az Andalúz Autonóm Közösségben. Ezenkívül megállapítást nyert az is, hogy ezen ellenőrzésekkel kapcsolatban ez a kormány maga szolgáltatott információt a Bizottságnak. Következésképpen a Bizottságnak nem lehet felróni a védelmi jogok megsértését.

167 Ebből következik, hogy a spanyol kormány harmadik jogalapját el kell utasítani, mint megalapozatlant.

A pénzügyi korrekció összegének megalapozatlanságára vonatkozó negyedik jogalapról

A felek érvei

168 A spanyol kormány azt állítja, hogy mivel ezt a korrekciót az ellenőrzések késedelmes végrehajtásával indokolták, a Bizottságnak nem az adott gazdasági

évben a szántóföldi növényekkel bevetett vagy pihentetett területekkel kapcsolatban kellett volna pénzügyi korrekciót alkalmaznia, hanem kizárólag az azon területek kapcsán bejelentett kiadásai 5%-ának megfelelően, amelyek tekintetében késedelmesen ellenőrizték a területpihentetést.

169 A Bizottság hangsúlyozza, hogy az adott gazdasági évben a betakarítást követően lefolytatott ellenőrzések nem voltak hatékonyak, nem csupán a területpihentetési kötelezettség betartásának vizsgálata, hanem a szántóföldi növényekkel bevetett területek esetében szükséges vizsgálatok tekintetében sem. Ennélfogva szerinte a pénzügyi korrekciót valamennyi fenti területre alkalmazni kellene.

A Bíróság álláspontja

170 A VI/5330/97. sz. irat szerint, ha a szabálytalan kifizetések tényleges mértéke nem állapítható meg, és ennek következtében nem állapítható meg a Közösség pénzügyi veszteségeinek összege sem, a Bizottság átalánykorrekciót alkalmaz, amelynek általános mértéke a fenyegető veszteségek nagyságától függően a bejelentett kiadások 2%-a, 5%-a, 10%-a vagy 25%-a.

171 Ebből következik, hogy mivel a jelen ügyben a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a szántóföldi növények helyszíni ellenőrzése nem garantálta elvárt mértékben a kérelmek szabályosságát, és így komoly veszélye állt fenn annak, hogy az EMOGA veszteséget szenved, jogosan alkalmazott valamennyi bejelentett kiadás 5%-ának megfelelő korrekciót.

172 Másfelől, mint ahogy a Bíróság a jelen ítélet 135. pontjában már megállapította, az 1765/92 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a szántóföldi növényekre és a területpihentetésre vonatkozó támogatási rendszert illetően úgy rendelkezik, hogy a szántóföldi növények közösségi termelői az e rendelet 2–13. cikkében meghatározott feltételek fennállása esetén kompenzáció kifizetését igényelhetik. Így a jelen ügy körülményei között a pénzügyi korrekciót nem lehet kizárólag a területpihentetéssel érintett területekre alkalmazni.

173 Ennélfogva a spanyol kormány negyedik jogalapját el kell utasítani, mint megalapozatlant.

174 Következésképpen a spanyol kormánynak a szántóföldi növények Andalúz Autonóm Közösségben történő támogatásával kapcsolatos kérelmét el kell utasítani, mint megalapozatlant.

175 Az előző megállapításokból következik, hogy a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben az kizárja a közösségi finanszírozásból a tejtermékekre vonatkozó kiegészítő illeték rendszerének keretében megfizetendő 2 426 259 870 ESP összegű kamatot, és a keresetet ezt meghaladóan el kell utasítani.

A költségekről

176 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ugyanakkor ugyanezen szabályzat 69. cikke 3. §-ának első bekezdése értelmében a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viseli saját költségeit. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben mindkét fél kérte a

másik fél költségekben való marasztalását, és a Bizottság kizárólag egyetlen, a Spanyol Királyság által vitatott pénzügyi korrekció tekintetében lett pervesztes, ez utóbbit a költségek négyötödének, míg a Bizottságot azok egyötödének viselésére kell kötelezni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) **A tagállamok által az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) Garanciarészlege terhére végrehajtott egyes kiadásoknak a közösségi finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2001. február 5-i 2001/137/EK bizottsági határozatot megsemmisíti annyiban, amennyiben az a Spanyol Királyság vonatkozásában a tejtermékekre vonatkozó kiegészítő illeték rendszerének keretében megfizetendő 2 426 259 870 ESP összegű, késedelmi kamatoknak megfelelő pénzügyi korrekciót alkalmaz.**

2) **A keresetet ezt meghaladóan elutasítja.**

3) **A Spanyol Királyságot kötelezi a költségek négyötödének viselésére.**

4) **Az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi a költségek egyötödének viselésére.**

Aláírások